

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP – 4114-001-02/2014

I/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/14/001 – Działania administracji publicznej na rzecz bezdomnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jadwiga Sojska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89232 z dnia 17 lutego 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, ul. Armii Krajowej 36, 45-071 Opole ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Markiewicz, Dyrektor MOPR (dowód: akta kontroli str. 189-190)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia prawidłowe podejmowanie działań na rzecz osób bezdomnych, w tym m.in. kierowanie tych osób do obiektów zapewniających nocleg, udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej oraz wsparcia terapeutycznego. Realizowane były również indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, a także działania w zakresie aktywizacji zawodowej.

Na sformułowaną w tym obszarze aktywności MOPR ocenę wpływ miało także rozeznanie skali zjawiska bezdomności na terenie miasta Opola oraz szeroka współpraca tej jednostki z innymi instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym.

¹ Dalej: MOPR.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja działań podejmowanych na rzecz bezdomnych

1.1. Działania MOPR na rzecz osób bezdomnych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą dyrektor MOPR zrealizował obowiązek określony w art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³ przedstawiając Radzie Miasta Opola wykazy potrzeb w zakresie pomocy społecznej wraz z corocznymi sprawozdaniami z działalności tej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej⁴. W wykazach tych określono potrzeby obejmujące różne zakresy pomocy w ujęciu zadaniowym, w tym m.in. dotyczące tworzenia mieszkań socjalnych, ewentualnego zwiększenia liczby miejsc czasowego pobytu dla osób bezdomnych z terenu miasta Opola, doskonalenia programu profilaktyki uzależnień i łagodzenia skutków alkoholizmu i narkomanii np. poprzez prowadzenie poradni ulicznych, promowanie metod pracy socjalnej oraz upowszechnianie mało stosowanych metod pracy środowiskowej (organizowanie społeczności lokalnej, rozwój współdziałania partnerów społecznych).

(dowód: akta kontroli str. 30-32, 40-50, 121-133, 139-145, 150, 184-185)

Corocznie oceny zasobów pomocy społecznej zawierały prognozy liczby osób korzystających z pomocy społecznej i potrzeby finansowe na zadania w tym zakresie, w tym na pomoc dla bezdomnych. Z ocen tych wynikało, że:

- a) liczba osób, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności, uległa niewielkiemu zmniejszeniu z 398 osób w 2011 r. (297 rodzin) do 371 osób (289 rodzin) w 2012 r., a na 2013 r. prognozowano 370 osób (280 rodzin);
- b) liczba osób, którym udzielono schronienia w Ośrodku Readaptacji Społecznej Szansa⁵ i noclegowni Miejskiego Ośrodka Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu⁶, zwiększyła się ze 135 osób w 2011 r. do 250 osób w 2012 r., a na 2013 r. prognozowano 350 osób w obu obiektach;
- c) liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej⁷ zmniejszyła się z 2 659 osób w 2011 r. do 2 372 osób w 2012 r., a potrzeby na 2013 r. określono na 2 400 osób;
- d) liczba osób korzystających ze schronienia w ORS Szansa uległa niewielkiemu zmniejszeniu ze 152 osób w 2011 r. do 137 osób w 2012 r., a potrzeby na 2013 r. określono na 140 osób;
- e) potrzeby finansowe (nakłady) na zwiększenie zasobu instytucjonalnego OIK, ORS Szansa i noclegowni MOPOBiU zmniejszyły się z 2 699,6 tys. zł w 2012 r. do 2 642,6 tys. zł w 2013 r., a na 2014 r. wzrosły do kwoty 2 770,8 tys. zł⁸.

(dowód: akta kontroli str. 59, 61, 106, 160, 164-168, 178, 537)

W latach 2012-2013 MOPR opracował i wdrożył w życie lokalny program pomocy społecznej mający związek z bezdomnością, tj. *Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Opola na lata 2012–2013*⁹. Program ten skierowany był, m.in. do mieszkańców dzielnicy Groszowice korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym bezdomnych oraz do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jego głównym celem było zwiększenie aktywności środowiska lokalnego oraz zwiększenie potencjału społeczno-zawodowego osób w wieku aktywności zawodowej (w tym klientów MOPR) poprzez realizację działań o charakterze środowiskowym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji oraz

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁴ Wykazy potrzeb w tym zakresie zawarte były także we wnioskach końcowych corocznych ocen zasobów pomocy społecznej za lata 2011 i 2012, które wraz ze sprawozdaniem z działalności MOPR były przedstawiane Radzie Miasta Opola.

⁵ Dalej: ORS Szansa.

⁶ Jednostka organizacyjna miasta Opola, dalej: MOPOBiU.

⁷ Dalej: OIK.

⁸ OIK: 694,0 tys. zł w 2012 r., 595,0 tys. zł na 2013 r. i 615,0 tys. zł na 2014 r.; ORS Szansa: 731,5 tys. zł w 2012 r., 820,0 tys. zł na 2013 r. i 900,0 tys. zł na 2014 r.; noclegownia MOPOBiU: 1 274,1 tys. zł w 2012 r., 1 227,6 tys. zł na 2013 r. i 1 255,8 tys. zł na 2014 r.

⁹ Przyjęty uchwałą nr XXIV/378/12 Rady Miasta Opola z dnia 29 marca 2012 r.

środowiskowej pracy socjalnej.

(dowód: akta kontroli str. 514-524)

Dyrektor MOPR brał udział w pracach zespołu opracowującego *Strategię rozwoju Opola w latach 2012-2020*¹⁰. Na jego wniosek, w dokumencie tym, do słabych stron infrastruktury społecznej i kapitału ludzkiego wpisano deficyt usług społecznych ukierunkowanych na poprawę bytu ludzi, m.in. wykluczonych społecznie, do których zalicza się osoby bezdomne, a także sformułowano cel 2.2.2 – *aktywizacja zawodowa osób o utrudnionym dostępie do rynku pracy*, realizowany również wobec ludzi bezdomnych w ramach programu *Moja praca moja przyszłość*. Dyrektor MOPR wyjaśnił też, iż działania na rzecz bezdomnych są rozproszone wśród wielu podmiotów i każdy podejmuje aktywność na poziomie własnych kompetencji, a zatem nie potrzeby tworzenia specjalnych programów skierowanych do osób znajdujących się bezpośrednio pod opieką MOPR w ORS Szansa, gdyż *działania readaptacyjne i inkluzyjne* realizowane wobec tych osób *wynikają z zasad pracy socjalnej i psychologicznej*.

(dowód: akta kontroli str. 538-547)

Podstawowym dokumentem programowym określającym cele i działania z zakresu pomocy społecznej była *Strategia integracji i polityki społecznej miasta Opola na lata 2004-2015*¹¹. Jej celem strategicznym było przeciwdziałanie marginalizacji społecznej poprzez wspieranie osób ze środowisk najslabiej przygotowanych do reguł wolnego rynku. W *Strategii* opisano poszczególne działania mające na celu ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i jego skutków. Działania w obszarze pomocy społecznej miały objąć m.in. doskonalenie pracy socjalnej dla usamodzielnienia się życiowego rodzin oraz doskonalenie systemu zapobiegania bezdomności i wychodzeniu z tej dysfunkcji (m.in. poprzez ściślejszą współpracę z organizacjami pozarządowymi, wczesne rozpoznanie problemu zadłużeń czynszowych rodzin i udzielaniu pomocy w spłacie zadłużeń). W obszarze budownictwa socjalnego podjęcie planowanych działań miało pozwolić na powiększenie zasobów lokali socjalnych (poprzez adaptację istniejących lokali i budowę nowych), jak też na zwiększenie liczby pokoi w obiektach stanowiących bazę hotelową i w ośrodkach dla osób bezdomnych.

(dowód: akta kontroli str. 474-513)

W kontrolowanym okresie MOPR nie realizował programu bezpośrednio odnoszącego się do diagnozy i przeciwdziałania zjawisku bezdomności na terenie miasta Opola, natomiast był jednym z realizatorów dwóch lokalnych programów (zgodnych ze *Strategią*), których cele i działania pośrednio powiązane były z przeciwdziałaniem zjawisku bezdomności, tj. *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012*¹² i *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013*¹³. Oba te programy adresowane były do *wszystkich grup społecznych w jakiegokolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia*. Głównym celem tych programów było ograniczenie występowania negatywnych skutków (m.in. społecznych) nadużywania i uzależnienia alkoholu i innych środków psychoaktywnych, poprzez realizację zadań w pięciu obszarach: profilaktyka; pomoc psychospołeczna i prawna; terapia, rehabilitacja i postrehabilitacja; edukacja publiczna¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 514-536)

¹⁰ Przyjęta uchwałą nr XXXV/549/12 Rady Miasta Opola z dnia 18 grudnia 2012 r.

¹¹ Przyjęta uchwałą nr XXVIII/236/04 Rady Miasta Opola z 25 marca 2004 r. w sprawie uchwalenia *Strategii integracji i polityki społecznej dla miasta Opola na lata 2004-2015 i Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Opola na 2004 rok*, dalej: *Strategia*.

¹² Przyjęty uchwałą nr XV/206/11 Rady Miasta Opola z dnia 29 września 2011 r.

¹³ Przyjęty uchwałą nr XXXI/480/12 Rady Miasta Opola z dnia 27 września 2012 r.

¹⁴ Realizatorami tych programów były: Urząd Miasta Opola, w tym Wydział Polityki Społecznej jako koordynator, Miejski Ośrodek Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu, MOPR, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert. Do zadań MOPR należało: a) w obszarze profilaktyka - dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; b) w obszarze pomoc psychospołeczna i prawna – dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie; c) w obszarze terapia, rehabilitacji i postrehabilitacji – dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej oraz dofinansowanie wyjazdów terapeutycznych i socjoterapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin w okresie rehabilitacji i postrehabilitacji, a także sporządzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Organizacja i realizowane przez komórki organizacyjne MOPR zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym dotyczące zjawiska bezdomności, określone zostały w regulaminie organizacyjnym MOPR¹⁵ oraz szczegółowych zakresach działania komórek organizacyjnych wprowadzonych przez Dyrektora MOPR w formie zarządzeń¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 7-29)

1.2. Zaplecze organizacyjno-kadrowe

W latach 2012 -2013 MOPR spełniał wymogi określone w art. 110 ust. 11 ustawy o *pomocy społecznej* w zakresie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. 63 osoby, wg stanu na 31 grudnia 2013 r. 65 osób). Liczba pracowników socjalnych była większa od niezbędnego minimum o dwie osoby w 2012 r. i o cztery osoby w 2013 r. Na jednego pracownika socjalnego przypadało od 1 864 do 1 930 mieszkańców Opola¹⁷.

Wszyscy zatrudnieni w MOPR pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje wskazane w art. 116 ustawy o *pomocy społecznej*, a pięciu z nich posiadało I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej.

(dowód: akta kontroli str. 6)

W strukturze organizacyjnej tej jednostki nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej (w tym na rzecz bezdomnych), o którym mowa w art. 110a ustawy o *pomocy społecznej*.

(dowód: akta kontroli str. 7-18)

Dyrektor MOPR wyjaśnił, że jego zdaniem nie ma potrzeby wyodrębniania specjalnej struktury do realizacji zadań w zakresie pomocy osobom bezdomnym, gdyż funkcjonujący system udzielania pomocy osobom bezdomnym działa od wielu lat sprawnie i nie budzi zastrzeżeń, a liczba pracowników zajmujących się sprawami bezdomnych jest wystarczająca.

(dowód: akta kontroli str. 191-192)

1.3. Rozeznanie o skali zjawiska i liczbie bezdomnych

MOPR dysponował bieżącymi informacjami o liczbie bezdomnych na terenie miasta Opola. W systemie informatycznym POMOST o osobach i rodzinach korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności, zarejestrowanych było: w 2012 r. – 371 osób (289 rodzin), a w 2013 r. 426 osób (314 rodzin) bezdomnych korzystających z pomocy i wsparcia MOPR.

W OIK prowadzono także imienny rejestr osób bezdomnych korzystających z pomocy udzielanej przez pracowników tego ośrodka, do którego w 2012 r. wpisane zostały 294 osoby bezdomne, a w 2013 r. 302 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 157-159, 274-280, 468-471)

Liczba osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Opola podczas ogólnopolskiego badania ilości osób bezdomnych, przeprowadzonego w nocy z 7 na 8 lutego 2013 r.¹⁸, wynosiła 275 osób, z których: 86 osób przebywało w noclegowni

¹⁵ Od dnia 4 marca 2013 r. obowiązywał regulamin organizacyjny nadany zarządzeniem nr OR-I.0050.133.2013 Prezydenta Miasta Opola z dnia 4 marca 2013 r. w sprawie *Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu*. Do 4 marca 2013 r. obowiązywał regulamin organizacyjny nadany zarządzeniem nr OR-I.0050.311.2012 Prezydenta Miasta Opola z dnia 22 czerwca 2012 r. w tej samej sprawie.

¹⁶ Do OIK należały zadania w zakresie *profilaktyki i rozwiązywanie problemów osób bezdomnych*; do ORS Szansa należały zadania w zakresie *zapewnienia czasowego pobytu osobom bezdomnym, zdolnym do samoobsługi i niewymagających opieki medycznej oraz pomocy w rozwiązywaniu ich problemów życiowych*; do Klubu Integracji Społecznej należały zadania z zakresu *aktywizacji zawodowej osób bezdomnych wykonywane w różnych formach aktywizacji bezrobotnych do poszukiwania pracy oraz zatrudnienia wspieranego i robót publicznych*, w tym m.in. *odbudowywanie i utrzymywanie zdolności do świadczenia pracy oraz prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym*; do Sekcji Świadczeń w Dziale Pomocy Środowiskowej należały zadania z zakresu *przyznawania i realizacji świadczeń pomocy społecznej, opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz pracy socjalnej*, w tym *wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie zasiłków (stałych, celowych i okresowych) oraz dożywiania osób bezdomnych*.

¹⁷ Liczba mieszkańców Opola wynosiła: 121 576 osób wg stanu na 31 grudnia 2012 r., 121 170 osób na 30 września 2013 r.

¹⁸ Dyrektor MOPR został wyznaczony przez Prezydenta Miasta Opola na koordynatora akcji badania ilości osób bezdomnych na terenie miasta Opola.

MOPOBiU, 105 osób - w ORS *Szansa*, cztery osoby - w mieszkaniu chronionym, sześć osób - w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym i innych placówkach leczniczych, 10 osób przebywało w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych, 35 osób - w miejscach niemieszkalnych, 28 osób - w pustostanach, domkach i altankach działkowych, a jedna osoba w akademiku. Wśród ww. osób było 39 bezdomnych (14,2%) dzieci i młodzieży w wieku do 17 lat, 212 osób (77,1%) mających ostatnie zameldowanie na terenie miasta Opola, a 225 osób (81,8%) pozostawało bez domu dłużej niż jeden rok (w tym 46 osób powyżej 10 lat).

(dowód: akta kontroli str. 271-273)

Wg prognoz MOPR podczas zimy 2013/2014 na terenie miasta Opola mogło przebywać około 280 osób bezdomnych, którym możliwe było udzielenie pomocy i wsparcia, w zależności od potrzeb, w postaci schronienia, posiłku, odzieży, a także innej pomocy rzeczowej lub finansowej. W latach 2012-2013 na terenie miasta Opola nie odnotowano wśród osób bezdomnych przypadków zamarznięć lub odmrożeń.

(dowód: akta kontroli str. 195, 281)

1.4. Infrastruktura i zasoby

W latach 2012-2013 na terenie miasta Opola było 190 miejsc noclegowych. Wszystkie miejsca noclegowe zlokalizowano w dwóch obiektach 130 miejsc w ośrodku wsparcia działającym w strukturze MOPR – ORS *Szansa* oraz 60 miejsc w noclegowni funkcjonującej w strukturze MOPOBiU. Na potrzeby osób bezdomnych, poza ww., nie były wykorzystywane inne obiekty należące do miasta Opola.

(dowód: akta kontroli str. 197)

Na terenie miasta Opola na rzecz osób bezdomnych działało w 2012 r. sześć, a w 2013 r. siedem organizacji i podmiotów, z których dwie organizacje (w 2012 r. Polski Czerwony Krzyż – Opolski Oddział Okręgowy¹⁹, a w 2013 r. Chrześcijańska Służba Charytatywna) prowadziły w swoich obiektach stołówki czynne siedem dni w tygodniu, cztery (Caritas Diecezji Opolskiej, Diecezjalny Dom Księża Emerytów, Zakon Sióstr Szkolnych De Notre Dame i Zakon Braci Mniejszych - Franciszkanów) prowadziły w swoich obiektach punkty wydawania posiłków (pieczywo, a w wyznaczonych dniach ciepłe posiłki). Dwie organizacje, tj. PCK i Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Wojewódzki²⁰, świadczyły usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze również dla osób bezdomnych przebywających w zapewnionych przez miasto Opole miejscach noclegowych. Wydawanie jednodaniowych gorących posiłków dla podopiecznych MOPR przez PCK (w 2012 r.) i Chrześcijańską Służbę Charytatywną (w 2013 r.) odbywało na podstawie umów o powierzenie przez miasto Opole realizacji zadania publicznego. Również organizacja i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla podopiecznych MOPR zostało przez miasto Opole zlecone PCK (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze) oraz PKPS (usługi opiekuńcze). Obie organizacje realizujące te zadania dysponowały wykwalifikowaną kadrą.

(dowód: akta kontroli str. 197-231)

1.5. Pomoc i wsparcie udzielone osobom bezdomnym

1.5.1. W kontrolowanym okresie na terenie miasta Opola zorganizowane zostało wydawanie gorących posiłków dla osób bezdomnych, samotnych i ubogich. Posiłki były wydawane przez siedem dni w tygodniu w stołówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe, którym miasto Opole powierzyło realizację tego zadania. W 2012 r. stołówka prowadzona przez PCK przy ul. Sienkiewicza wydawała posiłki dla 152 osób bezdomnych, a w 2013 r. stołówka prowadzona przez Chrześcijańską Służbę Charytatywną przy ul. Niedziałkowskiego, wydawała posiłki dla 100 osób bezdomnych. Funkcjonowały również całoroczne punkty (cztery) wydawania posiłków (pieczywo i w wyznaczonych dniach ciepłe posiłki) dla osób bezdomnych, samotnych i ubogich, które prowadzone były przez instytucje kościelne: Caritas Diecezji Opolskiej, Diecezjalny Dom Księża Emerytów, Zakon Sióstr Szkolnych De Notre Dame i Zakon Braci Mniejszych – Franciszkanów. MOPR nie posiadał

¹⁹ Dalej: PCK.

²⁰ Dalej: PKPS.

informacji o ilości posiłków wydawanych w tych punktach lub liczbie osób bezdomnych korzystających z tej pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 197-209, 327-328)

Do miejskich obiektów noclegowych skierowano w 2012 r. 250 osób, natomiast w 2013 r. 245 osób bezdomnych. Dodatkowo jedna osoba została skierowana do schroniska w Domu dla Osób Bezdomnych *PANAKEJA* w Wiślinie w województwie pomorskim.

(dowód: akta kontroli str. 281)

MOPR udzielał pomocy osobom bezdomnym w formie rzeczowej poprzez zapewnienie niezbędnej odzieży i środków higieny osobistej w ramach akcji *Paczka* i *Podaruj*. Nie prowadzono ewidencji dotyczących liczby przypadków przekazanej pomocy w tych formach. Osobom bezdomnym udzielano także pomocy medycznej – w 2012 r. z pomocy tej korzystały 63 osoby, w 2013 r. – 41 osób.

(dowód: akta kontroli str. 62, 160, 263, 269, 281)

W kontrolowanym okresie MOPR udzielał również pomocy osobom bezdomnym, które nie pochodziły z Opola. Pomocy tej udzielono przyznając tym osobom zasiłki (stałe, okresowe lub celowe), wydając skierowania upoważniające do otrzymania w stołówce prowadzonej przez organizacje pozarządowe jednego gorącego posiłku finansowanego przez miasto Opole (45 osób w 2012 r. i 52 osoby w 2013 r.), a także kierując osoby bezdomne spoza Opola do MOPOBiU, w którym mogły one skorzystać ze schronienia interwencyjnego. W latach 2012-2013 ze schronienia w MOPOBiU (pobyty stałe, okresowe i interwencyjne) korzystało miesięcznie od 13 do 41 osób bezdomnych spoza Opola.

(dowód: akta kontroli str. 281, 472-473)

Na podstawie analizy skarg i wniosków ustalono, że w latach 2012-2013 osoby bezdomne z terenu innych gmin nie składały skarg²¹, w szczególności dotyczących złego lub niejednakowego traktowania na równi z osobami pochodzącymi z miasta Opola. Wg danych w systemie *POMOST* w latach 2012-2013 MOPR wydał osobom bezdomnych spoza terenu miasta Opola 30 decyzji o odmowie przyznania świadczenia. Żadna z tych osób nie złożyła odwołania od tych decyzji odmawiających przyznanie świadczenia.

Powyższe daje podstawy do uznania, że MOPR traktował osoby bezdomne spoza terenu miasta Opola na równi z mieszkańcami Opola.

(dowód: akta kontroli str. 196)

1.5.2. MOPR nie dysponował lokalami socjalnymi oraz mieszkaniami kontraktowymi dla osób bezdomnych, które przez realizację kontraktów socjalnych wykazały aktywną postawę wobec rozwiązania własnego problemu mieszkaniowego (kontrakty socjalne realizowało w 2012 r. 39 osób natomiast w 2013 r.). Dwa mieszkania chronione (trzypokojowe) będące w dyspozycji MOPR przeznaczone zostały na zaspokajanie potrzeb wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

(dowód: akta kontroli str. 65, 164, 243, 251, 281, 470-471)

W latach 2012-2013 miejsce stałego zamieszkania uzyskało 47 bezdomnych rodzin liczących 118 osób (25 rodziny liczące 69 osób w 2012 r. i 22 rodziny liczące 49 osób w 2013 r.), w tym 10 rodzinom (25 osób) przydzielone zostały lokale socjalne, a 37 (93 osoby) przydzielono lokale do remontu. Wśród rodzin, które uzyskały samodzielność mieszkaniową, 28 (58 osób) korzystało z pomocy MOPR (10 jednoosobowych rodzin korzystało z pomocy OIK, a 18 rodzin, tj. 48 osób, korzystało z pomocy ORS *Szansa*).

(dowód: akta kontroli str. 281-285)

W latach 2012-2013 indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności objętych zostało odpowiednio 137 i 177 osób. W wyniku ich realizacji z bezdomności wyszło 28 rodzin liczących 58 osób, w tym 18 rodzin (48 osób) zamieszkujących w ORS *Szansa*, a pozostałych 10 osób korzystających z pomocy OIK

(dowód: akta kontroli str. 243, 251, 264, 270, 281, 457-467)

MOPR zapewniał osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym osobom bezdomnym, zgłaszającym się i kierowanym do OIK, przebywającym w ORS *Szansa* oraz przychodzącym do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych pomoc prawną, pomoc psychologiczną, poradnictwo rodzinne i pedagogiczne, a także poradnictwo specjalistyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Osoby w trudnej sytuacji życiowej mogły

²¹ W rejestrze skarg i wniosków zaewidencjonowano ogółem 23 skargi w 2012 r. i 24 skargi w 2013 r.

skorzystać w OIK z pomocy prawnej udzielanej przez trzech prawników przez cztery dni w tygodniu²² oraz z pomocy psychologów i pracowników socjalnych pięć dni w tygodniu²³, a w ORS Szansa z pomocy psychologa pięć dni w tygodniu²⁴, prowadzącego konsultacje, diagnozy psychologiczne, terapie indywidualne i rodzinne, grupy wsparcia, mediacje oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży. Ponadto pięć dni w tygodniu osoby bezdomne mogły korzystać z pomocy instruktorów terapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych²⁵. W latach 2012-2013 osobom bezdomnym udzielono 122 porad z zakresu prawa lokalowego i sporządzono 31 pism w tych sprawach, wsparcia psychologicznego udzielono 666 osobom (w tym 64 osobom przebywającym w ORS Szansa), 17 osób skierowano do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego, a 16 osób skorzystało z porad instruktora terapii zajęciowej.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 19, 23, 236-241, 245-251, 262, 268, 302-307)

Działania MOPR podejmowane w latach 2012-2013 w celu przyznania lokali osobom bezdomnym polegały na sporządzaniu kart informacyjnych dotyczących osób ubiegających się o lokal z zasobów Miasta Opola oraz udziale przedstawiciela MOPR w Społecznej Komisji Mieszkaniowej, powołanej przez Prezydenta Miasta Opola²⁶. W tym okresie sporządzono karty informacyjne dla 28 rodzin liczących 58 osób.

(dowód: akta kontroli str. 281, 308-309)

MOPR podejmował działania z zakresu aktywizacji zawodowej, umożliwiające powrót osobom bezdomnym na rynek pracy (w ramach zadań realizowanych przez Klub Integracji Społecznej). Z pomocy tej skorzystało w 2012 r. 29, a w 2013 r. 36 osób. Aktywizacja zawodowa osób bezdomnych prowadzona była poprzez:

- a) organizowanie prac społecznie użytecznych, do wykonywania których MOPR wskazał m.in. 54 osoby bezdomne (26 w 2012 r. i 28 w 2013 r.), z których 50 (po 25 osób w każdym roku) podjęło wykonywanie tych prac,
- b) udział czterech osób w projekcie pn. *Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych* - jedna z tych osób została skierowana do wykonywania robót publicznych w 2013 r. i po 3 miesiącach zatrudnienia wspieranego została zatrudniona na umowę o pracę i była tam nadal zatrudniona, trzy osoby ukończyły I etap realizacji projektu (cykl edukacyjno-szkoleniowy) w grudniu 2013 r., a w 2014 r. jedna z nich podjęła zatrudnienie na otwartym rynku pracy, a dwie zostały skierowane na staż zawodowy.

(dowód: akta kontroli str. 232)

Dane w tym zakresie zostały potwierdzone przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu²⁷, który wskazał też, że przyczyną niepodjęcia prac społecznie użytecznych przez cztery z ww. 54 osób bezdomnych, była w jednym przypadku odmowa z powodu podjęcia zatrudnienia wspieranego w formie stażu, a w pozostałych niestawienie się tych osób na wezwanie do wykonywania prac społecznie użytecznych. Z informacji tej wynika ponadto, że jedynie MOPR kierował do PUP osoby bezdomne w ramach aktywizacji zawodowej umożliwiającej powrót na rynek pracy.

(dowód: akta kontroli str. 233-235)

1.5.3. W ramach pomocy i wsparcia dla osób bezdomnych MOPR podejmował działania prewencyjne, w tym polegające na rozpowszechnianiu informacji m.in. o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresach placówek, noclegowni, ośrodków wsparcia. Na stronie internetowej jednostki (www.mopr.opole.pl) zamieszczono numery telefonów kontaktowych, adres internetowy oraz opis dojazdu (numery linii autobusowych i przystanki w pobliżu MOPR), a także zakładki przekierowujące na strony internetowe OIK i ORS Szansa – jako komórek organizacyjnych bezpośrednio realizujących zadania na rzecz osób bezdomnych. Na stronie ORS Szansa zamieszczone były m.in. informacje o warunkach

²² W godzinach: poniedziałek 8.00-20.00, wtorek 8.00-18.00, środa 8.00-16.00, czwartek 13.00-18.00.

²³ Od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00- 20.00.

²⁴ Od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00

²⁵ Od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00.

²⁶ Zarządzenie Prezydenta Miasta Opola w sprawie ustalenia składu osobowego Społecznej Komisji Mieszkaniowej: Nr OR-I.0050.89.2011 z dnia 25 lipca 2011 r., nr OR-I.0050.478.2013 z 6 sierpnia 2013 r.

²⁷ Dalej: PUP.

udzielania schronienia oraz lista 15 placówek udzielających schronienia w województwie opolskim wraz z ich adresami, numerami telefonów i liczbą miejsc.

(dowód: akta kontroli str. 286-293)

W ramach działań prewencyjnych pracownicy MOPR wyjeżdżali wspólnie ze Strażą Miejską na patrole do miejsc przebywania osób bezdomnych (pustostany, działki, garaże, przyczepy kampingowe) na terenie miasta Opola. W trakcie nich m.in. proponowali pomoc osobom bezdomnym, a także informowali o możliwościach uzyskania pomocy pozostawiając ulotki ze stosownymi informacjami²⁸. Rozpowszechnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju, adresach placówek, noclegowni, ośrodków wsparcia odbywało się także w audycjach radiowych, przez zaproszonych do nich pracowników MOPR (dyrektor, zastępca dyrektora, kierownik OIK).

(dowód: akta kontroli str. 281, 294-301)

1.6. Planowane i wykonane w latach 2012-2013 wydatki MOPR wzrosły w porównaniu z rokiem 2011:

a) planowane – z 23 206,5 tys. zł w 2011 r. do 25 208,8 tys. zł w 2012 r. i 26 249,6 tys. zł w 2013 r.,

b) wykonane – z 22 155,3 tys. zł w 2011 r. (95,5% planu) do 23 724,0 tys. zł (95,1% planu) i 25 098,0 tys. zł (95,6% planu) w 2013 r.

W tym okresie wzrosły także kwoty wydatków na pomoc udzielaną osobom bezdomnym z 1 398,4 tys. zł w 2011 r. do 1 600,2 tys. zł w 2012 r. i 1 659,1 tys. zł w 2013 r. Udział wydatków poniesionych przez MOPR na rzecz osób bezdomnych w wydatkach MOPR ogółem zwiększył się, odpowiednio z 6,3% w 2011 r. do 6,7% w 2012 r. i 6,6% w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 187-187)

W latach 2012-2013, w porównaniu z rokiem 2011, wzrosła liczba świadczeń udzielonych osobom bezdomnym o 12,9% (z 751 do 848) i kwota wydatków z tym związanych o 18,6% (z 1 398,4 tys. zł do 1 659,1 tys. zł). Wynikało to głównie ze zwiększenia liczby i wydatków poniesionych na pokrycie kosztów schronienia, odpowiednio o 80,9% (ze 136 do 246) i o 39,8% (z 578,1 tys. zł do 808,1 tys. zł). Strukturę wydatków oraz liczbę osób bezdomnych objętych wsparciem MOPR przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Świadczenia udzielone osobom bezdomnym (wg form pomocy)	2011 r.		2012 r.		2013 r.	
		Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pokrycie kosztów schronienia	136	578 144	251	743 844	246	808 073
2.	Zasiłki celowe (m.in. zakup żywności, leków, ubrań, opału)	204	189 280	181	128 541	221	163 549
3.	Zasiłki okresowe	190	263 554	180	250 683	194	320 893
4.	Zasiłki stałe	59	214 990	62	276 036	60	279 174
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	35	15 849	38	16 270	43	18 850
6.	Inne - jednodaniowe gorące posiłki	127	136 539	146	184 863	84	68 557
	Ogółem	751	1 398 356	858	1 600 237	848	1 659 096

(dowód: akta kontroli str. 188)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

²⁸ Adresy, numery telefonów i godziny pracy OIK, MOPOBiU, punktu socjalnego wydającego ciepłe posiłki, adres punktu socjalnego wydającego odzież, wskazanie OIK jako miejsca składania wniosków o świadczenia pomocy społecznej.

2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym

Opis stanu faktycznego

2.1. W zakresie pomocy bezdomnym MOPR współpracował z jednostkami organizacyjnymi miasta Opola – MOPOBiU i Strażą Miejską w Opolu; z jednostkami administracji publicznej – Komendą Miejską Policji w Opolu, Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Opolu i Miejską Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Opolu, z organizacjami pozarządowymi wymienionymi w pkt. 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego oraz z czterema fundacjami i dwoma stowarzyszeniami działającymi w obszarach szeroko rozumianej pomocy ludziom, a także z dwiema uczelniami wyższymi – Uniwersytetem Opolskim i Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu. Współdziałanie z ww. jednostkami organizacyjnymi miasta Opola wynikało z zakresu wykonywanych przez nie zadań, a jej realizacja polegała na opisanych powyżej wspólnych wyjazdach pracowników MOPR i Straży Miejskiej oraz zapewnianiu schronienia osobom bezdomnym w noclegowni MOPOBiU. Z Komendą Miejską Policji współpracowano przy identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz w poszukiwaniu członków rodziny osób bezdomnych zmarłych na terenie miasta. Wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy realizowane były natomiast zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezdomnych. Współpraca z PCK, PKPS i Chrześcijańską Służbą Charytatywną wynikała z realizacji umów zawartych przez Miasto Opole z tymi organizacjami, które dotyczyły realizacji zadań publicznych opisanych w pkt 1.5.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Ze stowarzyszeniem Habitat for Humanity Gliwice MOPR zawarł umowę o współpracy w dniu 12 marca 2012 r., na podstawie której podmiot ten pomagał remontować mieszkania z zasobów Miasta Opola przydzielone osobom bezdomnym zamieszkałym w ORS *Szansa* oraz udzielał nieoprocentowanych pożyczek na ich remont. Współpraca z pozostałymi pięcioma organizacjami pozarządowymi nie była sformalizowana i realizowana była w różnorodnych formach: osoby przebywające w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej *Monar* – Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym w Zbicku (prowadzonym przez Stowarzyszenie *Monar*) bezpłatnie wykonywały prace porządkowe i konserwacyjne na rzecz ORS *Szansa*, ze stowarzyszeniem tym organizowano wspólne imprezy; Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia w Opolu oraz Fundacja Pomocy Dzieciom *Horyzont* w Opolu prowadziły zajęcia profilaktyczne z zakresu ochrony zdrowia, planowania rodziny i warsztaty dla rodziców, Fundacja *Dr Clown* prowadziła terapię dzieci i młodzieży mieszkających w ORS *Szansa* śmiechem i zabawą, z kolei Stowarzyszenie Na rzecz Twórczego Rozwoju *Mały Książę* prowadziło warsztaty teatralne, zajęcia arteterapeutyczne i ruchowo-dramowych oraz prelekcje dla dzieci, młodzieży i rodziców przebywających w ORS *Szansa*.

(dowód: akta kontroli str. 40, 138-139, 237, 246, 256-261, 267-269, 310-313)

Osoby bezdomne korzystały także z pomocy i wsparcia studentów Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego oraz studentów Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu, którzy prowadzili zajęcia w świetlicy ORS *Szansa* w ramach praktyk i realizowanych przez nich projektów socjalnych. Studenci działający w ramach Studenckiej Poradni Społeczno-Prawnej *BONA FIDES* pomagali m.in. osobom bezdomnym rozwiązywać problemy prawne. Powyższe odbywało się na podstawie porozumień o współpracy zawartych przez MOPR z ww. uczelniami i Poradnią *BONA FIDES*.

(dowód: akta kontroli str. 237, 246, 259, 263-264, 269, 312, 314-319)

Współpraca z ww. jednostkami, organizacjami i instytucjami bezpośrednio nie przyczyniła się do zapewnienia nowych miejsc noclegowych lub punktów obsługi i świadczenia usług dla osób bezdomnych, natomiast przyniosła inne efekty, i tak: współpraca ze Strażą Miejską umożliwiła zminimalizowanie negatywnych skutków zimy – w latach 2012 – 2013 na terenie miasta Opola nie odnotowano przypadków zamarznięć osób bezdomnych oraz konieczności udzielania pomocy medycznej z powodu odmrożeń, współpraca ze Stowarzyszeniem *Monar* umożliwiła obniżenie kosztów działalności ORS *Szansa*, współpraca ze stowarzyszeniem Habitat for Humanity Gliwice pomogła w wyjściu z bezdomności sześciu rodzinom (cztery w 2012 r., dwie w 2013 r.), współpraca z pozostałymi ww. organizacjami pozarządowymi stworzyła możliwości np. podniesienia poziomu wiedzy w zakresie profilaktyki zdrowotnej, zwiększenia świadomości w obszarze

relacji i mechanizmów panujących w rodzinie, redukcję stresu u dzieci, z kolei współpraca z uczelniami i Poradnią *BONA FIDES* stworzyła możliwość poprawy wyników w nauce, uczenia się zasad współpracy i kształcenia umiejętności społecznych dzieci osób bezdomnych zamieszkających w ORS *Szansa*, uczenia się zasad współpracy, kształcenia umiejętności społecznych, a dorosłe osoby bezdomne miały możliwość otrzymania pomocy w pisaniu pism procesowych oraz uzyskania informacji o przysługujących im prawach.

(dowód: akta kontroli str. 40, 138-139, 256-261, 267-269, 281)

MOPR nie zwracał się do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu ani do Miejskiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu o przeprowadzenie kontroli w obiektach, w których przebywali bezdomni. Zastępca dyrektora MOPR wyjaśniła, że w czasie kontroli miejsc przebywania bezdomnych podczas badania liczby bezdomnych nie stwierdzono zagrożeń chorobami zakaźnymi lub bezpośredniego zagrożenia pożarowego, a w związku z tym nie zaistniała potrzeba prowadzenia kontroli obiektów przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu lub Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu. Ponadto zastępca dyrektora MOPR podała, że *nie ma podstaw prawnych do zlecania kontroli w lokalach niedopuszczonych do zamieszkania, a takie zajmują osoby bezdomne.*

(dowód: akta kontroli str. 193-194)

W latach 2012-2013 Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Opolu nie kontrolowała ORS *Szansa* – jedyne go obiektu MOPR, w którym przebywały osoby bezdomne. Ostatnia kontrola tego obiektu (do czasu kontroli NIK) przeprowadzona była 14 listopada 2011 r. przez strażaka Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu. W jej wyniku Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Opolu wydał decyzję nakazując: 1) zapewnienie samoczynnego zamykania się drzwi przeciwpożarowych zlokalizowanych na III piętrze klatki schodowej (w terminie do 1 stycznia 2012 r.); 2) poddania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym przeciwpożarowego wyłącznika prądu (w terminie do 1 lutego 2012 r.). Ww. obowiązki zostały wykonane terminowo. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w 2013 r. skontrolował stan sanitarno-higieniczny świetlicy ORS *Szansa* i nie stwierdził nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 312, 320-325)

W latach 2012-2013 MOPR nie podejmował działań w celu pozyskania środków z instytucji rządowych oraz ze środków unijnych z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć ograniczających zjawisko bezdomności. Realizowane były natomiast zadania i projekty, których efekty mogą ograniczać wpływać na przyczyny powstania bezdomności, m.in. poprzez aktywizację zawodową osób bezrobotnych, wśród których były także osoby bezdomne. I tak:

- 1) do Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu złożono wnioski o refundację ze środków Funduszu Pracy 50% świadczeń pieniężnych wypłaconych osobom uprawnionym za wykonane prace społecznie użyteczne zorganizowane przez MOPR: w 2012 r. wnioskowano o 36 500 zł, w 2013 r. wnioskowano o 35 420 zł, a otrzymano i wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem odpowiednio 36 191 zł i 35 860 zł²⁹;
- 2) do Ministra Pracy i Polityki Społecznej złożono oferty w konkursach na realizację zadania publicznego pn. *Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych* w ramach programu *Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu*. Kwoty dotacji, jakie otrzymano na te zadania wynosiły 43 700 zł w 2012 r., 40 700 zł w 2013 r. Z otrzymanych środków dotacji wykorzystano 42 739,28 zł (97,8%) w 2012 r. i 40 116,51 zł (98,6%) w 2013 r.;
- 3) ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie projektu systemowego pn. *Program Aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu pn. „Moja praca – moja przyszłość”* realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na podstawie umowy z 18 lipca 2008 r.³⁰

²⁹ Kwota otrzymana wyższa od wnioskowanej wynikała ze zwiększenia wysokości świadczenia od lipca 2013 r. - z 7,70 zł/godz. do 8,00 zł/godz.

³⁰ Umowa ramowa nr POKL.07.01.01-16-038/08-00 z dnia 18 lipca 2008 r. projektu systemowego pt. *Program Aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo klientów Miejskiego Ośrodka*

złożono wnioski na kwoty: 906 682,13 zł na 2012 r. i 786 809,00 zł na 2013 r., a otrzymano 846 708,00 zł (w tym 804 136,09 zł środków europejskich i 42 571,91 zł dotacji z budżetu państwa) w 2012 r.³¹ i 786 809,00 zł w 2013 r. (w tym 747 248,77 zł środków europejskich i 39 560,23 zł dotacji z budżetu państwa)³². Kwoty te wykorzystano w wysokości 626 102,11 zł w 2012 r. i 541 687,36 zł w 2013 r. W projekcie *Moja praca – moja przyszłość* wzięło udział 18 osób bezdomnych (8 w 2012 r. i 10 w 2013 r.), z których 13 mieszkało w ORS Szansa, cztery w MOPOBiU, jedna w Domu Samotnej Matki i Dziecka. Trzy osoby wyszły bezdomności i nie korzystały z pomocy finansowej MOPR, a pozostałych 15 osób nadal było bezdomne – cztery z nich korzystały ze schronienia w ORS Szansa lub MOPOBiU, a 11 osób korzystało i ze schronienia w ORS Szansa, i z pomocy finansowej MOPR.

(dowód: akta kontroli str. 329-456)

MOPR nie podejmował działań w celu pozyskania środków programu wspierania funduszu budownictwa socjalnego.

(dowód: akta kontroli str. 329)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*³³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 11 kwietnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Jadwiga Sojska
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Pomocy Rodzinie w Opolu pn. „Moja praca – moja przyszłość” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawarta pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Opolu a Gminą Opole z aneksami.

³¹ Aneks nr POKL.07.01.01-16-038/08-08 z dnia 23 maja 2012 r. do umowy ramowej nr POKL.07.01.01-16-038/08-00.

³² Aneks nr POKL.07.01.01-16-038/08-09 z dnia 28 maja 2013 r. do umowy ramowej nr POKL.07.01.01-16-038/08-00.

³³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.